

„Fram, fram! Kristmænd,  
Korsmænd, Kongsmænd!“

# St. Olaf.

„Ret og Sandhed.“

## Katholsk Tidende.

Dette blad udkommer hver søndag og betaies med 1 krone pr. kvartal (porto iberegnet). Abonnement modtages i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland paa alle postkontorer, men for Kristianas og for andre end forannevnte landes vedkommende i St. Olafs Trykkeri, Akersveien nr. 4, Kristiania. — Bekjendtgjørelser betaies med 10 øre pr. peritlinie.

### Politisk oversigt.

En international jødekongres agtes holdt i London iaar til udforskning af aarsagerne til antisemitismen og af midler imod den. — De socialistisksindede arbeidere hele verden over havde rustet sig til at holde den 1ste mai som fridag og anvende den til demonstrationer for indførelse af en 8-timers normalarbeidsdag. Regjeringerne og arbeidsherrerne paa den anden side havde rustet sig til at forhindre det; rundt omkring var alle optog forbudte, tildels ogsaa større forsamlinger, og paa mange steder var der truet arbeiderne med afskedigelse „sofort und auf immer“, ifald de holdt fri eller hørte tidligere op med arbeidet paa den nævnte dag; paa sine steder havde man itide sat nogle af de mest frygtede i hullet. Paa somme steder er det alligevel kommet til alvorlige udskeielser.

Den danske hovedstads søbefæstning vil nu blive udviklet videre. Opfyldningen til Middelgrundsfortet er givet en arkitekt i entreprise for 2 mill. kr.

Den tyske keiser har lige havt besøg af dronning Viktoria; i en nær fremtid siges han at ville faa besøg af keiser Frans Josef. — Forbundsraadet har omsider godkjendt den af rigsdagen allerede flere gange vedtagne ophævelse af loven om, at regjeringen kan landsforvise katholske geistlige, som er dem personæ non gratæ.

Den preussiske regjering har forelagt landdagens 2det kammer et lovforslag om anvendelsen af de 16.013.731 mark, som staten har forholdt den katholske kirke i Preussen. Dengang staten beslaglagde kirkegodset, forpligtede den sig til at underholde rigets sognegeistlighed. Da saa Bismarck gav sine egenmægtige kirkelove, og geistligheden ikke vilde bøie sig under dem, tilbageholdt han ved en nyegenmægtig lov af 22de april 1875 statsbetalingen, og pengene løb med tiden op til ovennævnte sum. Nu burde de selvfølgelig betaies tilbage. Men lovforslaget gaar ud paa, at de skal lægges til statsformuen, altsaa simpelthen konfiskeres, og i steden skal der udbetales kirken 3½ pct. aarlig rente af dem, med andre ord 560,480 mark. Rente af pengene for de aar, staten har havt dem, er der ikke engang tale om. Det er en ny illustration til, hvor lidet Preussen følger sin devise: *Suum cuique*. Og over de 560,480 mark skulde kirken ovenikjøbet

først kunne forsøie efter samraad med den lutherske kultusminister. Selv den lutherske „Kreuzzeitung“ siger desangaaende: „Vi holder det for et uværdigt forlangende, at biskoperne aar for aar skal paa en maade gaa at tigge hos kultusministeriet.“ Skjønt pengene er uretfærdig tilbageholdt løn, gjør protestanterne stort hallo og vil ogsaa have penge. I denne anledning siger den intet mindre end katholske „Frankf. Zeitung“: „D'hr. overkonsistorialraader og sogneprester behøvede jo blot at lade sine gager tilbageholdes en 6—7 aar, saa fik de ogsaa et millionfond, hvis rentebeløb alverden vilde unde dem. Rigtignok vilde et saadant eksperiment være en del voveligt, for om nogle faa aar vilde der ikke være meget tilovers af protestantismen, naar regjeringen tilbageholdt lønningerne for den.“

Naar „Dagbl.“ fortæller, at „det romersk-katholske flertal i den bayerske nationalforsamling optræder fortiden skarpt fiendtlig mod alt, som har med kunst at gjøre, da det har den merkelige opfattelse, at kunsten fremmer irreligiøsitet“ — saa er det ikke sandt; katholikerne optræder kun fiendtlig mod den kjødelighed, der faar lov til under kunstens navn og pas at droppe sin gift i kunsternes og beskuernes sjæle, en kjødelighed, „Dagbl.“ vel sagtens finder, er religiøs, men som den katholske kirke finder, er syndig og nedbrydende baade for individ, familie, stat og kirke.

Det franske repetergevær er med bajonet 1,825 m. langt, det tyske er kun 1.450 og veier godt 700 gram mindre; det franske har større begyndelseshastighed og mere flad bane. Den tyske soldat gaar i slaget med 190 patroner, den franske blot med 112. — Paris fik sig isøndags et nyt kommunalraad. Der vælges hvert 3dje aar. Den lille høire-minoritet har til løsen de barmhjertige søstres tilbagekaldelse til hospitalerne — et forehavende, der ogsaa støttes af venstremænd. Man lugter den protestantiske korrespondent i „Aftn.“, hvor det heder: „... hvis man kunde være sikker paa, at der ved dets gennemførelse blev gaact frem med forstandig hensynsfuldhed.“ Fra selve søstrenes side er der altid vist en anerkjendt hensynsfuldhed; og de liberale magthavere skal nok sørge for, at søstrenes venner ikke faar leilighed til at kunne øve hensynsløshed, idet de altid selv tager tæten i saa henseende, ligesom det var den mest skrigende



hensynsløshed baade mod søstre og patienter, at de udjog ordenerne. Ogsaa offentlig understøttelse af de konfessionele, private skoler har minoriteten paa sit program.

Italiens finanser er de usleste i Europa, og dog giver f. eks. Milanos kommune 500,000 francs i denne sæson til understøttelse af La Scala-theatret.

Det spanske senat har vedtaget indførelse af almindelig stemmeret.

I den sydamerikanske republik Paraguay skal være udbrudt en opstand, der har kostet menneskeliv.

**Gudstjenesten i st. Olafs kirke i Kristiania.**

Søndag den 4de mai: Kl. 7 stille messe. — Kl. 8 stille messe med homili. — Kl. 10 højmesse med prædiken. — Kl. 5 andagt med katekese.

*Fælleskommunion for mødreforeningen.*

Alle hverdagstener kl. 6½ maiandagt.

**Ugekalender.**

Søndag den 4de. Monika, enke, † 387. — Mandag Pius V, dominikaner og pave, † 1572. — Tirsdag. Johannes udenfor Porta Latina, apostel og martyr. — Onsdag. Benedikt II, pave, † 685. — Torsdag. Erkeengelen Mikael's aaabenbarelse paa bjerget Gargan. — Fredag. Gregor af Nazians, erkebisp af Konstantinopel og kirkelærer, † 389. — Lørdag. Antonin, dominikaner og erkebisp af Florents, † 1459.

Søndag den 11te. Alexander pave og martyr.

**M a r i a.**

Mai og Maria er fra gammel tid saaledes forenede i de kristnes bevidsthed, at emnet for søndagsartikler i Maria-maaneden er selvgivet. Vi skal underholde os lidt om den mest fremragende blandt alle tiders og alle egnes kvinder: Guds hl. moder, vor frue, den saligste jomfru. Og dette vil være saa meget mere hensigtsmæssigt, som vi jo alle af erfaring ved, at den katholske kirkes modstandere ogsaa er modstandere af den plads, der indrømmes vor frelsers moder i kirkens lære og praksis. Med denne lære og praksis vil vi altsaa beskæftige os i indeværende maaned.

Katholsk lære er det da, at jomfru Maria med rette kaldes Guds moder, at hun blev ubesmittet undfangen; at hun aldrig har begaaet en synd, altid forblev jomfru, optoges legemlig i himlen, hvor hun indtager den ypperste plads næst sin guddommelige søn, hvorfor hun ogsaa bør æres, hædres og elskes af os fremfor nogen skabning i himlen og paa jorden.

Præ omnibus quæramus verum: lad os fremfor alt søge sandheden; og dernæst ikke blot opfatte den med øret, men omfatte den med hjertet. Det allermindste, nogen kan gjøre, er da, ikke at prøve paa at nedsætte hende, om hvem st. Ambrosius sagde for over 1½ tusend aar siden: „Hvad er mere ophøiet end Guds moder; hvad er herligere, end hvad selve herligheden udvalgte sig (De virginitate I n. 7)?“ Det allermindste er da at underskrive Luthers ord i

den udlæggelse af Ave-Maria, som han i 1522 forfattede: „Ligesom jeg ved synet af himlen, solen og hele skabningen bevæger mig til at love deres skaber, blander dem i min bøn og siger: O Gud, Du, som har dannet saa skønne, yndige skabninger, giv mig o. s. v. Lige-dan skal bønnen indflette Guds moder og sige: O Gud, hvilket ædelt menneske har Du dog skabt; velsignet være hun. O Du, der har hædret hende saa meget, giv ogsaa mig o. s. v.“

I.

Ordet antog kjød af Maria.

Dengang menneskeslegten i hint første par havde gjort sig skyldig i frafald fra Gud sin skaber, og straffen kom over dem og den, blev samtidig forjættelsen given: en kommende frelser blev lovet jorden, og Han betegnedes med det navn, kvindens sæd. Dermed er sagt, at Frelseren skulde være sandt menneske med legemet taget paa menneskevis af en moder. Denne moder blev i tidernes løb paapeget stedse nøiere: hun skulde nedstamme fra Abrahams æt, og endelig nævner Isaias (7, 14) hende som jomfruen af Davids familie. Kun derved, at Kristus i sandhed havde Maria til moder d. v. s. blev ikke blot dannet i hende, men dannet af hendes substans, kan Han kaldes med rette menneskets søn, Davids søn, Abrahams søn. Tertullian, for at tage en af de første kirkelige skribenter (ved 160), beviser dette nærmere i sin bog „De carne Christi“.

Derimod havde Jesus ingen menneskelig fader, om folk end troede, at Josef var det. Derfor, hvor Evangelisten Matthæus opfører Kristi stamtavle (1, 2), gaar han vel fra Abraham ned indtil Josef; men her forlader han den lige rækkefølge; og medens han overalt benyttede det udtryk, som ogsaa endnu i rækkens sidste led: „Jakob avlede Josef“ — fortsætter han ikke: Josef avlede Jesus, men: „Josef, Marias mand; af hende er Jesus født.“ Tilsvarende handler st. Lukas (3, 23): „Jesus var, som man holdt Ham for, en søn af Josef,“ og nu fører han stamtavlen opefter, men viser tre gange (Josef, Elis søn — Mathan, Davids søn — Adam, Guds søn), at han ikke regner den kjødelige afstamning, som bestaar mellem søn og fader. Erkeengelen giver løsningen paa denne hemmelighed, naar han siger: „Den Helligaand skal komme over dig, og den allerhøiestes kraft skal overskygge dig (Luk. 1, 35).“ Altsaa Gud ved sin blotte almægtige vilje, der har naturens love i sin magt, virkede i den saligste jomfru det, som ellers er menneskets verk. Saa tilføier Gabriel: „Derfor skal ogsaa det hellige, som fødes af dig, kaldes Guds søn.“

Fordi Jesus dannedes af Marias blod, kaldes og



er Han menneskets søn. Fordi Han dannedes i hende ved Guds umiddelbart indgribende magt, kaldes og er Han, ogsaa efter sin menneskelige natur, Guds søn.

## II.

Maria er Guds-moder.

„Dersom nogen ikke bekjender, at Emmanuel er i sandhed Gud, og den salige jomfru følgelig Guds-moder, efterdi hun fødte Guds mandvordne Ord efter kjødet, han være udstødt af kirken.“ Saaledes udtalte sig allerede den 3dje almindelige kirkeforsamling (Efes. can. 1.) for 1450 aar siden. Forsaavidt der overhovedet kan være tale om, at noget er luthersk lære, da denne i tidernes løb skifter i det store; da de enkelte lutheranere tidt ændrer sine meninger — naar de overhovedet har nogen; da der indenfor de lutherske samfund findes ~~ret~~ lige forskellige meninger angaaende en ting . . . for<sup>1)</sup>ta vidt burde ogsaa den nysnævnte, af koncilet fastslaaede trossandhed være luthersk lære. Concordieformelen, der forfattedes i 1577, siger nemlig (p. I, a. VIII, n. 7): „Med rette kaldes jomfru Maria Guds-moder og er det i sandhed.“

Mange gange betegner den hl. skrift Maria med navnet Jesu moder; og dette, siger vi, er identisk med Guds moder. Er da maaske ikke Jesus Gud? Hans hele optræden maa bringe enhver paa det rene med, at enten var Han sandelig Gud eller en sværmer eller en bedrager. Sige, at Han var et ædelt menneske blot, det er en meningsløshed, som strider mod alt, hvad skriften beretter om Ham. En bedrager var Kristus imidlertid ikke; dertil er hans hele færd altfor ædel, hans vidunderlige tros- og sædelære altfor ophøiet. At Han ingen sværmer var, beviser hans profetier om fjerne ting, der afgang af folks frie vilje, og hans undergjæringer, navnlig opvækkelserne af de døde. At Han havde guddommelig sendelse, beviser den kjendsgjærning tilfulde, at kristendommen med saa ringe naturlige hjælpemidler vandt fodfæste og har holdt sig; og at Han, overensstemmende med sin egen erklæring, var Gud, staar som eneste udvei tilbage. Naar Jesus er Gud, er Jesu moder dermed Guds-moder (*theotokos*).

Sagen er nemlig, at straks fra første øieblik af, da Maria begyndte at være moder, var hendes foster en guddommelig person; som alle kristne jo udsiger det i den apostoliske trosbekjendelse: „Og paa Jesus Kristus, Guds enbaarne søn, som er undfangen af den Helligaand, født af jomfru Maria.“ Ikke blot siges her den guddommelige person Jesus Kristus at være født af jomfru Maria, men ogsaa undfangen i hende ved den Helligaand. Oplyst og begejstret af den samme Aand hilser derfor Elisabeth lige kort efter bebudelsen

hende med de ord: „Hvordan times mig dette, at min herres moder kommer til mig (Luk. 1, 43)?“

Dermed skal naturligvis ikke være sagt, at den 2den guddommelige person, Ordet, fik sin tilblivelse i Maria; nei, Han lod sig af hende undfange og føde til en ny tilværelsesmaade — i samklang med Gal. 4, 4: „Gud har sendt sin søn, født af en kvinde.“ Men ligesom st. Paulus siger, at Gud ved sit eget blod forhvervede sin menighed (Ap. gj. 20, 28), skjønt det var ikke guddommen i Kristus, der led og døde; ikke guddommens blod, der flød paa korset; saaledes kan vi med lige ret sige, at Maria er sandelig Guds-moder, ihvorvel det var ikke guddommen i Kristus, hun undfangede.

Men i Kristus var der jo kun én person. Thi havde der været to, nemlig en guddommelig og en menneskelig, kunde Kristus ikke være bleven vor frelser overensstemmende med profeterne, d. v. s. en lidende frelser; for den guddommelige person i Ham kunde ikke lide, og den menneskelige person kunde ikke have uendelig fortjeneste af sin lidelse. Hin ene person var det fra evighed af eksisterende guddommelige Ord, sand Gud af den sande Gud. Og da det nu var personen, Maria fødte, med dens dobbelte — guddommelige og menneskelige — natur, bærer hun med føie navnet Guds-moder; ligesaa fuldt som en kvinde, der undfanger og føder et barn, kaldes og er hele barnets, personens moder, tiltrods for, at hun dog ikke har undfanget sjælen, men blot legemet. Guds evige søn blev saaledes i tiden Marias søn — sand Gud af den sande Gud, og sandt menneske af Gud og den salige jomfru.

I aaret 428 besteges bispestolen i Konstantinopel af en mand, Nestorius, der søgte at fravriste Maria den herlige titel af *theotokos* med paastanden om, at hun kun turde kaldes *christotokos*, og *anthrotokos*: mennesket Kristi moder. Men da sliig paastand medfører vranglæren om to personer i Kristus, udtaltes med pavelig fuldmagt af et kirkemøde i Alexandria 430 (can. 1) følgende dom: „Hvo der ikke anerkjender, at den hl. Jomfru er Guds-moder, da hun dog fødte Guds mandvordne Ord efter kjødet, han være udstødt af kirken.“ Næste aar holdtes en almindelig kirkeforsamling i Efesus's domkirke, der just bar navnet *Marie theotokos* — Gudsmoderkirken. Her bevistes det udaf endnu ældre kirkefædre, at hun bestandig i kristenheden har baaret det navn. Over 200 biskoper undertegnede erklæringen under det katholske folks jubel. Bevis for oldkirkens tro afgiver ufrivillig hedskabets gjenindfører, keiser Julian den frafaldne († 363), idet han bebreidede de kristne: „I hører ikke op med at kalde Maria for Guds-moder.“ Indirekte giver blandt



andre den ved aar 140 martyriserede biskop af Antiokia, st. Ignatius, Maria denne titel, naar han skriver (Ad Efes. cap. 3): „Vor Gud Jesus Kristus blev født af Maria.“

(Fortsættes.)

## Den apostoliske lære efter bibelen.

af pastor Jacquemet.

(Fortsat.)

### XXII. Bodens sakrament.

Mennesket i sig selv er skrøbeligt; dets aandelige fiender er mange og utrættelige; det kan da ofte hænde paa livets vei, at mennesket falder i synden og derved pletter daabens klædebon og taber sin ret til himlen. Vor milde og kjærlige frelser byder os ogsaa her et redningsmiddel og har særlig til syndens forladelse indstiftet skriftemalet med absolutionen.

Boden er det sakrament, i hvilket presten i Guds sted forlader synderne, naar synderen hjertelig angrer og oprigtig skriver eller bekjender dem og er rede til at gjøre fyldest. Jesus Kristus gav apostlerne denne magt til at forlade synderne: „Hvadsomhelst I binder paa jorden, skal være bundet i himlen, og hvadsomhelst I løser paa jorden, skal være løst i himlen (Matth. 18, 18).“ Atter stadfæster Han den magt, Han gav apostlerne, til at forlade synderne i sit sted: „Modtag den Helligaand! Hvem I forlader synderne, dem er de forladte; hvem I beholder dem, dem er de beholdne (Joh. 20, 22—23).“ Apostlerne og deres efterfølgere, nemlig de gyldige viede biskoper og prester, kan altsaa i Jesu navn forlade eller tilbagebeholde et menneskes synder.

Men for at kunne dømme, om de maa meddele syndernes forladelse eller ikke, maa de nødvendigvis kjende sjælens tilstand, syndernes beskaffenhed, samt vide, om der hos synderen er anger, bodfærdighed, tro og kjærlighed til Gud, eller om intet af alt dette findes. En dommer kan ikke fælde en dom i en sag uden at kjende den grundig; en læge kan ikke helbrede en syg uden at kjende hans sygdom. Saaledes kan heller ikke en prest dømme samvittighedens anliggender uden at kjende dem; han kan ikke helbrede sjælens saar, naar synderen ikke aabenbarer dem ved en oprigtig bekjendelse.

At følgende syndernes bekjendelse for presten er anordnet af Kristus, er ingen tvil underkastet. Og denne anordning er bleven forkyndt af apostlerne og fulgt af de troende i alle aarhundreder.

Vi læser i Apostlernes gjerninger (19, 18), at „Mange af dem, som var bleven troende, kom og bekjendte og aabenbarede sine gjerninger. Men mange, som havde befattet sig med ulovlige kunster, bar bøgerne sammen og brændte dem op.“ Man ser her skriftemaal og bod i forbindelse med hinanden. Det fremgaar af det ovenfor sagte, at de første kristne ikke simpelthen bekjendte, at de var syndere; thi dette er noget, som enhver ved forud, og som ikke kan kaldes syndsbejdelse. De bekjendte virkelig alle sine synder for apostlerne. „De bekjendte og aabenbarede sine gjerninger.“ Apostelen Johannes siger udtrykkelig

(I Joh. 1, 9): „Naar vi bekjender vore synder, er Jesus Kristus trofast og retfærdig, saa Han forlader os synderne og renses os fra al uretfærdighed.“ Dette har været kirkens tro gennem alle tider, hvad ogsaa kirkefædrenes skrifter tydelig beviser.

Den hl. Basilius, der levede i det 4de aarhundrede, skriver: „Ved syndernes bekjendelse maa der gaaes frem paa samme maade, som naar én aabent fremstiller legemets saar; thi ligesom man ikke uden videre viser disse frem for enhver, men kun for dem, der ved, ved hvilke midler de kan helbredes, saaledes skal syndernes bekjendelse heller ikke aflægges til andre end dem, der har magten til at anvende lægemidlet. Det er nødvendigt at de, hvem Guds troshemmeligheders forvaltning er overdragen, bliver bekjendte med vore synder . . . Thi det heder i Ap. gj.: „De kom og bekjendte (for apostlerne) og aabenbarede sine gjerninger (In Reg. Brev. quæst. 229).“

Den hl. Augustin, der døde aaret 430, sagde: „Den barmhjertige Gud vil, at vi her skæj skrifte vore synder, paa det at vi ikke hisset skal forkastes.“ Han siger endvidere: „Ingen skal sige: jeg gjør bod i løndom for Gud; Han ser den. Har da Kristus for-gjæves sagt: Hvadsomhelst du løser paa jorden, det skal være løst i himlen? Er nøglemagten for-gjæves overdraget kirken? Skal vi tilintetgjøre evangeliet, Kristi ord (Hom. XX; Serm. 392)?“

Skriftemalet kan ikke være menneskepaafund; thi havde Vorherre ikke indstiftet det, da var en saadan indretning aldrig bleven godkjendt i hele verden, navnlig da syndsbejdelsen er en i mange tilfælder yderst bitter medicin. Var skriftemalet et menneskeligt paafund, da vilde man kunne angive tiden, paa hvilken det er bleven indført; men ingen kan opgive indførelsen af bodens sakrament fra nogen anden tid end den apostoliske. Syndernes forladelse opnaaes da ved en oprigtig bekjendelse, forbunden med anger og det faste forsæt, ikke mere at synde. — Det er en løgnagtig og ubegrundet paastand (som saa meget andet, der indvendes mod kirken), at den nogensinde har solgt syndernes forladelse for penge.

Men er det da ikke tilstrækkeligt at bekjende sine synder for Gud? Dertil svarer vi: Gud kjender vore synder meget bedre end vi; Han trænger derfor ikke til, at vi bekjender dem for Ham; men Han vil, at vi dog skal bekjende dem for presten, og Han bekræfter i himlen, hvad presten gjør i hans navn, naar denne forlader synderne: „Hvem I forlader synderne, dem er de forladte.“ Dersom Vorherre vilde, at vi skulde bekjende vore synder kun for Ham, havde Han ikke sagt: „Hvem I (apostler) forlader synderne,“ men hvem jeg (Kristus) forlader synderne. Han maatte have sagt: „Hvadsomhelst jeg løser paa jorden o. s. v., men ikke: Hvadsomhelst I løser paa jorden o. s. v.“

Presten er strengt forpligtet til at holde hemmeligt alt, hvad han har hørt i skriftemalet. I de 18—1900 aar, der er forløbne, efter at Kristus indstiftede syndsbejdelsen, har man endnu aldrig bevislig kunnet beskyldte en katholsk prest for at have aabenbaret det mindste af, hvad han havde hørt i skrifte-



stolen. Man har seet prester, som f. eks. Johannes Nepomuk, underkaste sig pinsler, ja selv døden, fremfor at bryde skriftemaalets segl. Der har vel været slette prester, som der var en Judas blandt apostlerne, men Gud har desuagtet ikke tilladt, at nogen af disse kom til at aabenbare det mindste af det, de havde hørt i skriftestolen. Vi kan da slutte af alt det ovenfor sagte, at skriftemaalet er en guddommelig indstiftelse og et nødvendigt frelsesmiddel for synderen.

### XXIII. Aflad.

Hvad er afladen?

Den er ingen syndsforladelse, men blot en udenfor bodens sakrament meddelt eftergivelse af de timelige straffe, som vi, efterat selve synden og den evige straf allerede er tilgivet, endnu skal lide enten her paa jorden eller efter dette liv.

For ret at forstaa afladen og dens virkning maa man skjelne mellem evig og timelig straf; syndens evige straf eftergives altid ved det gyldig modtagne bodens sakrament eller, naar man ikke er istand til at modtage det, ved fuldkommen anger. Den timelige straf derimod afsnes enten herved eller efter dette liv. At der findes timelige straffe at afbøde for synder, selv om disse allerede er tilgivne, bevises af skriften. Adam og Eva opnaar tilgivelse i kraft af den tilkommende frelsers fortjenester; dog paalægges Gud baade dem og deres efterkommere strenge straffe, som vi ved. Jøderne falder i afguderier ved at tilbede guldkalven; Gud tilgiver dem paa Moses forbøn, og dog straffes de med at flakke firti aar om i ørkenen. Maria, Moses søster, knurrer mod sin broder og bliver derfor spedalsk og adskilt fra leiren i otte dage, selv efter at hun har angret sin synd og Moses har anraabt Gud om tilgivelse for hende (IV Mos. 12, 14). David angrer og bekjender sin synd, og profeten Nathan forkynder ham paa Herrens vegne: „Herren har ogsaa borttaget din synd, du skal ikke dø. Dog skal din søn, som dig er født, visseligen dø (II Kong. 12, 13, 14).“

Men man indvender: Jesus har ydet fuldkommen fyldestgjørelse for vore synder.

Sikkert vidste apostelen Paulus dette meget godt, og dog siger han: „Jeg fuldkommer i mit kjød, hvad der endnu fattes i Kristi lidelser (I Kor. 1, 24). Jeg tugter mit legeme og holder det i trældom (I Kor. 9, 27).“ Urimeligt og ukristeligt er det at tænke, at man efter behag kan synde og ved paaberaabelse af Kristi fyldestgjørelse haabe at blive fri for al bod og straf. — Vor frelser vil tvertimod, at vi skal forene vor bod, vore lidelser med hans lidelser, for at forherliges med Ham. „Vil nogen komme efter mig, han fornegte sig selv og tage sit kors op og følge mig (Matth. 16, 24).“ Apostelen Paulus siger ligeledes: „Vi er Kristi medarvinger; saafremt vi lider med Ham, at vi ogsaa skal herliggjøres med Ham (Rom. 8, 17).“

Afladen faar sin kraft fra Jesu Kristi overflødige fyldestgjørelse, som er af uendelig værd. Forener vi med denne ogsaa de helliges, da er det, fordi den al-gode Gud vil ære sine tjenere; forresten bliver Jesu

Kristi uendelige, overflødige fyldestgjørelse derved ikke formindsket.

Man maa vel lægge merke til, at afladen ikke fritager for at angre og ydmyg at bekjende sine synder samt at fatte det bestemte forsæt om aldrig mere at begaa dem. Man kan ogsaa tilføie, at afladen kun er en biting i kristendommen ved bodens sakraments forvaltning, og at kirken ikke befaler, men kun raader til at vinde aflad.

Kirken lærer blot, at den har magt at meddele aflad, og at afladen er heldbringende for de troende. Vorherre giver nemlig apostlerne en uindskrænket magt: „Sandelig siger jeg eder: Hvadsomhelst I binder paa jorden, skal være bundet i himlen, og hvadsomhelst I løser paa jorden, skal være løst i himlen (Matth. 18, 18).“ Det er indlysende, at magten til at beholde og forlade synderne indbefatter ogsaa magten til at paalægge straffe for syndens afsoning og for synderens forbedring, at formilde og afkorte dem.

Afladen har altid været i brug i Jesu Kristi kirke. Apostelen Paulus selv meddeler aflad til en synder i Korinth. Han havde først ilagt ham en til hans synder svarende streng straf, paa det at aanden maatte frelses paa den herres Jesu dag (I Kor. 5, 5). Men efter at have erfaret, at denne synder angrede hjertelig sin synd og gjorde bod for den, skrev apostelen i et andet brev: „Tilstrækkelig er for en saadan den straf, han har faaet af de fleste, saa at I tvertimod snarere skal tilgive og trøste ham, forat han ikke skal blive opslugt af altfor stor bedrøvelse. Men hvem I tilgiver noget, ham tilgiver og jeg; thi ogsaa jeg . . . har tilgivet det for eders skyld, for Kristi aasyn (II Kor. 2, 6, 10).“

De to almindelige og væsentlige betingelser for at vinde aflad er 1) at man har angret sine synder og modtaget tilgivelse i bodens sakrament, og 2) at man med et bodfærdigt sindelag forretter de bodsøvelser og fromme gjerninger, som foreskrives, hvilke i almindelighed er bøn, faste og almisse. Ingen kan benegte, at „bønnen er en god ting, med faste og almisse (Tob. 12, 8).“ Vorherre har lært os at faste, idet Han selv „fastede firti dage og firti nætter (Matth. 4, 2).“ Langt fra at befrie os fra at faste, sagde Han: „Naar brudgommen (Jesus selv) skal borttages fra bryllupsfolkene, da skal de faste (Matth. 9, 15).“ Og Han selv foreskriver os regler til en heldbringende faste. „Naar du faster, da salv dit hoved og tvæt dit ansigt, at du ikke skal sees af menneskene at faste, men at din fader, som er i løndom, og din fader, som ser i løndom, skal betale dig aabenbare (Matth. 6, 17—18).“

At Jesus vil belønne den i hans navn ydede almisse, er noget indlysende. For at overbevise sig derom trænger man kun at læse (Matth. 25, 33 og ff.), og Vorherre siger ogsaa: „Den, som giver eder et bæger vand at drikke i mit navn, fordi I hører Kristus til, sandelig siger jeg eder, han skal ingenlunde miste sin løn (Mark. 9, 40).“

Den, som paastaar, at kirken har solgt himlen for penge, idet den har anvendt afladsalmsisser til st. Peters kirke i Rom, kan man svare, at Kristus selv tilbyder



os himlen for et bæger vand. Aldrig har kirken solgt syndsforladelse. Som oventor sagt, er afladen slet ikke syndsforladelse, og alt det, der er bleven talt og skrevet om afladshandelen, er hovedsagelig opdigtelse. Paa hvert eneste af de endnu bevarede affadsbreve er der udtrykkelig fremhævet, at afladen kun kan vindes for begaaede synder, som man allerede har angret og faaet tilgivelsen for. At en eller anden har drevet misbrug med aflad, er ingen grund til at afskaffe selve afladen, der er noget godt og har været i brug siden apostlernes tider. Nogle misbruger ogsaa søndagen ved at arbejde eller begaa andre synder; skal man derfor ophæve søndagshvilen? Hvor taknemmelige maa vi ikke være mod Vorherre for indstiftelsen af nadveren? og dog findes der desværre folk, som modtager Jesu Kristi legeme og blod uværdig; skal man da ogsaa for den sags skyld afskaffe den hl. nadver? Der findes neppe noget godt, som man ikke misbruger paa en eller anden maade; vilde man da sløife alt det, som kan misbruges, da var det snart forbi med hele religionen. Man maa erkjende, at afladen, ret forstaaet, er noget godt og gavnligt.

(Fortsættes.)

### Om den katholske missionering

er væsentlig udvorteshed med liden eller ingen vegt paa de omvendtes indre gjenfødelse — saaledes som de protestantiske missionærer og blade fortæller verden — turde forholdene i Japan afgive slaaende svar paa. Jesuiten den hl. Frans Xaver, Indiens store apostel, missionerede i Japan fra juli 1549 til november 1551. Saa mægtig var hans og hans ordensbrødres virksomhed, at da der snart efter udbrød blodige kristenfølgelser fra hedningernes side, understøttet af de protestantiske hollændere — som købte sig adgang til landet ved mand for mand at træde korset under fødder, naar de gik iland — saa gav tusender omvendte sit gods og sit liv hen, og skjønt de japanesiske kristne ingen prester havde, bevarede dog den katholske religion sig saa glimrende, at de ankomne missionærer i 1865 fandt mange tusender kristne fra den gamle tids missionering. Den synes altsaa netop at maatte have været i høieste grad kjernefuld, siden den har kunnet afgive næring for hele 300 aar til kristne, der i dette lange tidsrum ingen ny næring fik sig tilført.

Det apostoliske vikariat Nord-Japan talte i 1876 886 katolikere, i 1888 10.026. Syd-Japans vikariat tæller 25,000 katolikere.

### En evangelisk-social kongres

vil i denne maaned blive holdt i Berlin af de forskellige „retninger“ indenfor lutherdommen. I indbydelsen tilstaaes det ligefrem, at protestantismen har hidtil været altfor spaltet til at kunne udfolde en kraftig virksomhed paa det sociale omraade, medens de katholske social-politikere derimod i adskillige aar har holdt sine sammenkomster. „Hamburger Nachrichten“, det blad, der næst „Nordd. Allg. Ztg.“ mest er bismarckiske meningers organ, siger endog: „Man skylder sandheden

at tilstaa, at i den dygtighed, hvormed den passer sig ind i katholske forhold, har den katholske kirke vist sig den evangeliske overlegen, og navnlig, at den har vist tidligere forstaaelse af og større iver for arbeider-spørgsmaalet.“

I en rundskrivelse til statspresterne fremhæver overkirkeraadet, at „kirken maa tørst og fremst søge dem, der er kommet til at staa kirken fjernt, og tyngdepunktet ligger derfor i vore dage paa den speciele sjælesorg og understøttelse af den indre mission.“ Saaledes tvinger erfaringen protestanterne til at gribe til de midler, den katholske kirke bestandig har havt for øie og af bedste evne gjort brug af, og som skriftestolen med syndsbejdelsen og ordenerne med sine folkemissioner har gjort det den muligt at benytte i udstrakt maalestok.

### Et daarligt tegn for lutheranismen.

I „Luthersk kirketidende“ nr. 16 læses: „Det er vor sorg og skam, at de skandinaviske lande næst Wales har ord for at have leveret de største bidrag fra Europa til mormonbefolkningen i Utah.“ der jo som bekjendt hylder flerkoneriet. Mon catholicismen og de fæle jesuiter er skyld i denne kjendsgjerning?

### Anmeldelse af katholske bøger.

Til Maria-andagterne, som nu har taget sin begyndelse, anbefaler vi „Maimaaned, helliget den saligste jomfru og Guds moder Maria ved daglig betragtning og bøn.“ Det er en bog paa halvfjerde hundrede sider og koster kun 60 øre heftet; indbunden er den forholdsvis endnu langt billigere, da den blot koster 90 øre i smukt sort bind. Den indeholder 31 betragtninger, i hvilke vorfrues liv gennemgaaes, og derefter enkelte punkter af Maria-dyrkelsen. Den slutter med en morgen- og aftenbøn, en messeandagt, en del Maria-bønner og Maria-salmer.

Paa Høst & søns forlag i Kjøbenhavn er i disse dage nr. 3 af den tidligere anmeldte række smaaskrifter P. P.: „Til forsvar for sandheden“ udkommet. Brochuren titel er: 54 af prof. dr. theol. H. Scharlings misforstaaelser af katholsk lære og praksis. Foranledningen til skriftets fremkomst gav en række forelæsninger, som nævnte kjøbenhavnske professor i teologi i høst holdt paa universitetet om „Den romersk-katholske kirke“. P. P. siger selv i forordet: „Da de indeholdt en del haandgribelig vrang paastande om catholicismen, henvendte forfatteren af denne piece sig to gange skriftlig til foredragsholderen for under citation af autentiske katholske kildekrifter at overbevise ham om hans misforstaaelser. Men foredragsholderen fandt sig ikke derved foranlediget til at redressere nogen af sine urigtige paastande eller paa nogen anden maade at tage hensyn til berigtigelserne.“ Saa fremdrog forfatteren 54 af Scharlings feilagtige udtalelser og ledsagede dem med de fornødne berigtigelser, der er givne i muligt faa ord, uden at dog klarheden lider afbræk ved kortheden. Bogen koster 75 øre.



# Hittebarnet.

Af F. Le Maitre.

(Efter ill. familieblad.)

(Fortsat.)

Hurtig gjennemsøgte vi de øvrige smaa rum, men uden videre resultat. Et øieblik stod vi der uvisse, om vi skulde tage den døde moder med ombord paa „Ørnen“ for at give hende en kristelig begravelse der; men vi afstod derfra; skibet, i hvilket vi havde fundet hende, var hendes rette kiste; det stak dybt i søen, storlugen var aaben, og vandet maatte med næste urolige veir fylde rummet og drage skibet ned i dybet. Jeg tog barnet i mine arme, og da jeg kastede det sidste blik paa den døde, gik en kort, men varm bøn over mine læber. At dømme efter barnet, som vi havde fundet levende, var aabenbart moderen først ganske nylig død, og det forekom mig næsten, som om hun maatte vide, at medlidende mennesker nu overtog omsorgen for hendes lille, hjælpeløse barn.

Vi gik atter i baaden og roede til vort skib, der imidlertid var drevet noget til siden.

„Hvad har De med til os der, styrmand Wittmarsch!“ raabte kapteinen til mig fra agterdækket.

„Et barn,“ svarede jeg og slog frakken lidt til side, saa han kunde se den lilles ansigt

„Hvad for noget, et barn!“ raabte han og rakte hænderne imod mig. „Hurtig ombord med det!“

Hele besætningen trængtes omkring det sted, hvor jeg rakte op det lille hittebarn; alle vilde se barnet, men holdt sig alligevel i ærbødig afstand. Jeg bar gutten hen til kapteinen, der stod agterud paa halvdækket. Da jeg rakte den lille stakkar hen til ham, forat han kunde se ham, tog han af sig huen, af ærbødighed for den uhyre ulykke, der blev ligesom legemliggjort ved det lille barn, og hans øine, der hvilede paa den lilles ansigt, fyldtes med taarer.

„Og hans mor ligger død derborte?“ spurgte han, pegende paa vraget.

„Ja, kaptein.“

„Gud tage hende til sig i sin himmel! — Forstaar De Dem paa at stille med saadanne smaa, styrmand?“

„Jeg har vistnok selv to børn hjemme,“ svarede jeg; „men jeg har været saa meget ude, da de var smaa, at jeg ikke kan sige, jeg har rigtig rede paa, hvorledes min hustru bar sig ad med dem. Men den lille her maa, efter hvad jeg tror, straks mades og varmes ordentlig.“

„Godt, kjære Wittmarsch! gaa ind i Deres kahyt med barnet; gaa straks ind med det!“ gjentog han med en forunderlig blød stemme. „Skjænk ham al Deres omhu! Og bekymre Dem ikke om noget andet, før De atter har ham fuldstændig klar. Deres tjeneste ombord skal jeg selv overtage.“

Jeg fulgte ordren og ilede til min kahyt, men raabte i forbifarten paa kokken for at faa ham til at hjælpe mig med at klæde barnet af; thi tanken paa, med mine haarde fingre at skulle forrette dette vanskelige arbejde alene, gjorde mig ganske modløs. De kan tro mig eller lade det være; men jeg vilde den dag

idag hellere tage ombord masterne til et skib paa to tusend tons end holde et slikt lidet barn i ti minutter. Kokkens hænder var ikke meget blødere end mine, og vi maatte derfor gaa meget forsigtig tilverks for at løse op alle sikkerhedsnaale og knytte op alle de forskellige knuder. Og under hele manøvren skreg gutten uophørlig og fyldte mig med den mest levende angst, der stundom gjorde mig varm, stundom kold; thi jeg var fast overbevist om, at vi foraarsagede ham ulidelige smerter. Men kokken trøstede mig.

„Jeg kjender nok til slige børns naturalhistorie,“ sagde han. „Gutten skriger, fordi han behøver luft i lungerne, og fordi han er frisk; skreg han ikke, vilde det være unaturligt.“

„Er det aldeles sikkert, kok?“ spurgte jeg.

„Saa sikkert, som at vi idag har slaaet op et nyt kjødfad, styrmand. Jeg maa vel vide det, jeg har jo seks børn hjemme.“

Endelig havde vi da faaet klæderne af ham og svøbt ham ind i en af mine flonelskjorter; den var blødere og varmere end det bedste uldteppe. Kokken sprang til kahytten og hentede en kop melk, og medens han varmede den i sin kabys, kom kapteinen ind til mig. Jeg satte mig paa skibskisten og lagde gutten, der nu var bleven noget roligere, paa fanget.

Kaptein Boselmann bøiede sig ned til ham.

„Gud signe dig, stakkars lille!“ sagde han. „Hvor gammel antager De, han kan være, styrmand?“

„Han er ikke aarsgammel endnu,“ svarede jeg.

„Endnu ikke aarsgammel,“ gjentog kapteinen. „Hvor underlige er ikke Guds veie! En sliq liden spæd stakkar maa overleve stormen, der sikkerlig har bortrevet alle de veirbidte mænd ombord! Snart slaaes et stort jernskib i splinter af samme sø, paa hvilken man ser den lille søfugl vugge saa rolig og tryg.“

Kokken kom med melken og en ske, og nu gjorde vi forberedelser til at made den lille. Først forsøgte jeg min lykke; men trods alle anstrengelser kunde jeg ikke faa en eneste draabe ind i munden paa ham. Jeg heldte melken i hans næse eller langs kinderne ind i de smaa øren, og gutten blev ærgerlig og skreg mere og mere, indtil jeg tilsidst maatte opgive forsøget i fortvivelse.

„Saa, lad nu mig forsøge, styrmand,“ sagde kokken, og jeg lagde barnet paa hans fang.

Han forstod sig virkelig bedre paa sagen end jeg, og snart havde han bibragt vor lille gut en dygtig stor portion til stor tilfredsstillelse for kapteinen, der var bleven staaende ved døren for at se paa. En stund efter blev den lille søvnig; jeg pakkede ham ned i min koe, og der slumrede han snart sødelig.

Efter en saa god begyndelse tvilede vi ikke paa, at barnet skulde trives ombord. Den lille gut voldte os, og særlig mig, meget besvær; han maatte ofte vaskes og paaklædes paany; hver vagt maatte vi made ham flere gange og kunde overhovedet neppe lade ham ude af syne. Han var et ualmindelig vakkert barn, og han var til stor glæde for os alle. Mange gange, naar jeg atter skulde forsyne ham med rene



klæder, lod jeg ham ligge en stund paa en udbredt uldskjorte paa mine knæ og lagte med ham og lod ham le, til tilsidst en taare, der randt nedover min kind, paamindede mig om, at jeg havde hengivet mig altfor meget baade til tanken paa mit hjem og tanken paa det lille barns fremtid. Gutten eiede i begyndelsen kun de faa klædningsstykker, som han bar, da vi fandt ham; for at afhjælpe denne nød kaldte kapteinen en af matroserne, der havde ord for at være en flink skrædder, til sig i kahytten og lod ham blandt hans forraad udvælge det blødeste og bedste for deraf efter kokkens opgave at forfærdige tilstrækkelige klæder til barnet. Dette udstyr fuldstændiggjordes ved en stor, strikket uldvest, som første styrmand fandt frem.

Vi holdt alle saa ubeskrivelig af ham. Naar veiret var stille og varmt, bar vi ham op paa dækket og lagde ham paa et seil eller paa flaget, og der strakte og veltede han sig saa hjertelig fornøjet, strakte sine smaa ben høit op i luften, pratete og lo og studerede sine smaa fingre. Livet ombord og, jeg siger ikke for meget, ogsaa alle vore tanker og følelser blev ved guttens nærværelse ganske anderledes og renere end før. Hvert øieblik listede en eller anden af besætningen sig agterud for under et eller andet paaskud at kunne kaste et blik paa den lille. Dette var vistnok mod orden og disciplin, men man lod, som om man ikke saa det; thi naar „gutterne“ havde seet barnet, blev deres hjerte altid saa fuldt, at der kom et smil over ansigtet og en taare i øiet; og ikke en eneste ed hørt fra nogens mund hele den tid, vi havde barnet ombord.

(Slattes.)

### Indenlandske efterretninger.

**Store bededag**, der er en statslig paabudt hviledag, er iaar for første gang ogsaa bleven til en bededag for katolikkerne. Den apostoliske præfekt har nemlig for hele missionen foreskrevet 13-timers tilbedelse af det udstillede helligste sakrament. Gudstjenesten blev holdt i st. Olafs kirke i Kristiania under meget stor tilstrømning.

**Sondagens helligholdelse** er bleven respekteret af „Norsk forening for lystseilads“, som paa gjort forestilling har forlagt sin kapseilads til en hverdag.

**Af religionskrupler** er en skibsfører i Moss bleven sindsforvirret; han klædte sig af i Melløslunden og frøs ihjel.

**En arbeider** Albretsen i Stavanger bestemte i sin tid testamentarisk sin hele formue paa 35,000 kr. til velgjørende øiemed. Pengene er nu uddelte.

**59 udvandrere** afgik forrige torsdag med „Island“, 391 med „Rollo“.

**Nat til onsdag strandede** bark „Hebron“ af Arendal paa Skagen. Mandskabet er reddet.

**I Bergens-damperen** „Merkur“ er indsat et fryseapparat, som bringer luften ned til 40° C. ved først at fortætte og derpaa fortynde den. Det er billigere end isafkjøling og tillige mere praktisk, fordi fortætningen og den deraf følgende ophedning dræber alle bakterier i luften.

**En stol** var paa tivoli beslaglagt af en herre; en anden herre tog den desuagtet, og da han ikke vilde udlevere den, kom det til et ordskifte. Saa benyttede den, som havde taget den allerede beslaglagte stol, (Hammer hed han) sig af sin stilling som løjtnant, og skjønt han havde været civil, fik han sin modpart, der kun er menig, nogle dage i hullet for insubordination. Da folk syntes, det var vigtigmageri, leverede de hr. løjtnanten en pibekonzert itirsdays.

**Demonstrationen** i Kristiania den 1ste mai fandt livlig deltagelse; de nysgjerriges antal overgik dog langt demonstranternes. Alt gik for sig i ro. Da toget gik forbi storthingsbygningen, fik en deputation foretræde hos thingets formand og oplæste en adresse om krav paa en beskyttelseslov for arbejderne imod kapitalen.

### Udenlandske efterretninger.

**En portugisisk katolikforsamling** bliver holdt i Braga i denne maaned. Rigets biskoper vil alle indfinde sig.

**Sporveisselskabet** i Berlin har 4,590 heste til værdi af 1.834,750 kr. Af de heste, det siden 1873 har anskaffet, var over halvdelen danske, nemlig 4,916.

**Ved arbeideruroighederne** i Biala (Galizien) er 13 mand faldne som ofre for militærets kugler.

**Kjedelekspllosion** har fundet sted paa den franske orlogsdamper „Requin“. Af de 8 mand, der saaredes, er 3 døde.

**En svensk korporal** i Stockholm skjød isøndags sin moder, fordi hun vilde afholde ham fra utroskab mod sin hustru.

**Ved ildløs** i en fabrik i Pennsylvanien forleden omkom 8 mennesker, og mange fik svære saar.

**Rothschildernes** formue opgives af et engelsk blad til 4.500 mill. kr.

**Selv mord** er bleven begaaet i Moskva af en forarmet enke af bedre stand og hendes 5 døtre.

### Blandinger.

**Edelt træk.** For domstolen i Berlin stod en kvinde paa omtrent 30 aar. Hendes mand havde forladt hende hjælpeløs med 2 smaa børn. Det ældste var sultet ihjel, for konen fandt ikke arbejde; det andet var ogsaa nær ved at sulte ihjel, da bad moderen en herre om en almisse; men han meldte hende til politiet. Selv halv forhungret stod hun med den afmagrede lille for skranken, anklaget for tiggeri. Hun var net og anstændig klædt. Hun blev idømt laveste straf: en bøde paa tre mark eller en dags fængsel; men hendes beskedne fremtræden og simple, rørende historie havde gjort et saadant indtryk paa hele retspersonalet, at dommeren efter dommens forkyndelse sagde: „At tigge er forbudt af loven, men at give ikke.“ Og idet han rakte hende et pengestykke, fortsatte han: „Her har De at betale mulkten med; køb saa det nødvendigeste for resten.“ Et glædessmil fløj over hendes ansigt; men i det samme ræktes allerede et halvt dusin hænder til frem, og hver bød den fattige kone en gave.

**Paul Bergh**, den nys afdøde, yndede studenterfabrikant paa Vossevangen, sagde om Luther, at „han gjorde aartusendets største opdagelse — idet han opdagede naaden.“

**Uregelmæssigheder** ved bladets tilstilling bedes uopholdelig meldte til ekspeditionen, Akersveien 4.